

Nenadni odhod kraljice v domovino radi boleznimi kralja.

NAJLEPŠE MESTO V AMERIKI JE CHICAGO, TAKO JE REKLA KRALJICA, KO SE JE POSLAVLJALA. — PRINCEZINJA ILEANA SE JE PONESREČILA Z AVTO. — AVSTRIJSKI NADVOJVOVA POROČI ILEANO. — KRALJICA MORA TAKOJ ODPOTOVATI.

Chicago, Ill. — Kraljica Marie iz Rumunije, je bivala v našem mestu le 91 ur. V tem kratkem času je pa videla toliko, da je rekla, ko se je poslavljala, da je Chicago najlepše mesto v Ameriki. Rekla je pa tudi, da je sedaj prišla, da je Amerika videla njo, drugič pa, da bo ona videla Ameriko. Zahvalila se je pred odhodom za gostoljubnost in sedla na vlak, ki jo je odpeljal proti Indianapolis, od tam pa proti Louisville. Princ Nikolaj in princezinja Ileana sta se pa peljala vsak s svojim avtomobilom. Vozila sta naglo, saj se njima ni bilo treba ozirati na predpise. V Grand Park, Ill., je pa Ileana na nekem ovinku zadela z avtom v neki truck, ni bilo sicer nič hudega, a prestrašila se je tako, da je morala iskati pomoči v lekarni. V Waynetown, je pa princu Nikolaju kara odpovedala, pot je nadaljeval v policijskem avtomobilu. Treba bi jima bilo počaka, da v Ameriki se ne vozi tako hitro. Njenih prijateljev ni tako hudo, če se enega ali več kmetov na tla podere. Tam se veda nimajo za tiste, ki se vozijo z avtomobili, nobenih drepdipsov.

Ko se je kraljica ločila iz Indianapolis, je rekla, da je žalostna. Pristavila je, da je dobila žalostna poročila, in bo to najbrž zadnje mesto v Ameriki, katerega je obiskala.

Poročano je že bilo, da je kralj Ferdinand bolan in se je tudi takrat že slabo počutil, ko je kraljica odpotovala v Ameriko. Ukaz, da se mora kraljica preje vrniti kakor je to bilo na programu, ima tudi nekaj opraviti z boleznimi kralja. To pa je ravno tisto žalostno poročilo, ki vzemirja kraljico.

Ferdinand je nevarno bolan, a prikrivajo. Prerano bi bilo sedaj govoriti o tem, kaj bo po njegovi smrti. Ne smemo pozabiti, da je v Rumuniji zelo napeto. Tam je tudi mnogo boljševiških agitatorjev, ki čakajo in se pripravljajo na ugodno priliko. Po zadnjih poročilih posnemamo, da so zdravniki prepovedali kralju Ferdinandu sprejemati obiske, da se ne utruje.

Budimpešta, Ogrsko. — Senzacionalna vest prihaja iz Bukarešte, namreč, da namerava nadvojvoda Albrecht, poročiti rumunsko princezinja Ileano, ki se sedaj nahaja s svojo materjo na turi po Ameriki. Če je to resnica, potem je s tem navedena dobra diplomatska poteza, ki bo zblížala Ogrsko in Rumunijo, kakor si večina želi, pod eno vlado. Albrecht bi Ogrji izvolili za svojo kraljico, princezinja Ileana bi pa po očetovi smrti zasedla rumunski prestol. Princezinja Ileana je že bila, glasom poročil, zaročena s kraljem Borikom in tudi z italijanskim prestolonaslednikom.

Louisville, Ky. — Zadnja poročila se glasijo, da mora kraljica takoj odpotovati v Rumunijo. Prekinila je že s svojim programom za turo po A-

ITALIJA NE BO MIROVALA?

Italijanski častniki, ki bivajo v Angliji, so dobili od svoje vlade ukaz, naj bodo pripravljani, da se vrnejo nemudoma v domovino, ko bodo poklicani.

London, Anglija. — Vedno se prihajajo vznemirljive vesti iz Italije, katera ima v rokah vžigalno vrstico, ki grozi, da bo potegnila in vžigala smodnik, na katerem sedi cela Evropa.

Iz Londona prihaja poročilo, da je Mussolinijeva vlada izdala ukaz na vse prostovoljce, častnike, ki bivajo v Angliji, naj bodo pripravljani, kajti vsako uro lahko dobijo poročilo, da se morajo takoj vrniti v domovino. Zakaj — poročilo ne pove.

Francoska vlada je naznanila angleški, da je našla važne listine pri polkovniku Ricciotti-Garibaldiju, v katerih je razvidno, da so se italijanski agenti pripravljali organizirati italijanske podaneke v Južni Franciji kot predstražo italijanski armadi v slučaju vpada v Francijo. Ti dokumenti, ako bi bili uradno objavljeni, so zadostni vzrok, da bi Francija prekinila odnose s Italijo. A Francija, ki si želi miru, se zadovoljuje z dejstvom, da se je Mussolini pri Franciji opravičil za vse kar se je zgodilo doslej, bo te dokumente smatrala kot neuradne, in so le delo vnetih fašistovskih agentov.

Neko drugo poročilo iz Londona se tudi glasi, da je Italija pripravljena bojevati se s Turčijo. Znano je, da ima Mussolini v deželi sami dovolj sitnosti, katere mu delajo nasprotniki. Da pa odvrne pozornost ljudskega mnenja od sebe, začne rožljati z orožjem. Tako tudi sedaj, pravi poročilo, je pripravljen bojevati se s Turčijo.

Mussolini hoče svoje delo izvršiti — mirnim, če ne pa vojnim potom. Njegovo delo pa obstoji v tem — razširiti meje Italije ali pridobiti novih kolonij za svoje ljudi, ki nimajo prostora v domovini. Mussolini, kot velik italijanski patriot, je to objubil in smatra za dolžnost, ker je objubil, da bo tudi storil. Tisti, ki Mussolinija bolj od blizu poznajo, pravijo, da bo vse preje poskusil, predno bo svoje ljudi izpostavil klanju.

Marshall, Wis. — Mrtev se je zgrudil na tla 81 letni G. T. Rowland, ko je govoril pred okrajnim nadzorniškim odborom o pokojnini za onemogle. Vzrok smrti, srčna hiba.

meriki. Takoj je odpotovala v New York, ne bo čakala parnika Majestic, s prvim parnikom, ki bo odplul se odpelje. Ko je kraljica dala navodila za odhod Col. John H. Carroll-u, v baza, odkoder so ga pa prekaterega oskrbi je posebni vlak, je jokala.

JOSEPH G. CANNON.

"Uncle Joe," kakor je izgledal le par tednov predno je umrl. Slika je bila vzeta na njegovem domu v Danville, Ill. Mr. Cannon je umrl minul teden v starosti 90 let.

MEHIŠKE INTRIGE V CENTRALNI AMERIKI. REORGANIZACIJA ŠPANSKE ARMADE.

Vlada Zed. držav priznala vlado Diaza v Nicaragua. — Callesova vlada zaklada upornike z orožjem. — Ameriški mornarji niso pustili razložiti orožje.

Washington, D. C. — Včeraj je že bilo na kratko poročano, da je novo izvoljeni predsednik Nicarague zaprosil pri vladi Zed. drž. pomoči, ker se sam s svojo peščico vojakov ne more braniti proti revolucionarjem, katere zaklada mehiška vlada z vsem potrebnim. Najprvo je bilo potreba, da je vlada Zed. držav priznala Adolfo Diaza, kot predsednika v Nicaragua. To je storila in je tudi pripravljena ugoditi prošnji Diaza. Ameriške bojne ladje se nahajajo v bližini, in so že parkrat preprečile mehiškim parnikom izločiti orožje in municijo revolucionarni stranki.

Callesova vlada v Mehiki si prizadeva razširiti svoj vpliv v Centralni Ameriki. Znano je tudi vladi Zed. drž., da agenti Callesove vlade podpihujejo revolucionarje v Nicaragua. Novi predsednik v Nicaragua si prizadeva pomirovalno vplivati na revolucionarne duhove. Pripravljen je, vse politične jetnike osvoboditi in ponuja liberalcem — upornikom, mesta v kabinetu, da bodo sodelovali pri vladi. Ameriški državni tajnik Kellogg upa, da bodo liberalci ponudbo sprejeli, da se nesrečni deželi, ki je toliko prestala radi strankinih nasprotstev, zopet pomaga na noge.

Šanghaj, Kitajsko. — General Sunčuanfang, ki je bil vladar petih vzhodnih provinc in nasprotnik Kantoneev, zbira čete z namenom, da zavzame Kiukinag, kjer je bila njegova baza, odkoder so ga prekaterega oskrbi je posebni vlak, je jokala.

Šanghaj, Kitajsko. — General Sunčuanfang, ki je bil vladar petih vzhodnih provinc in nasprotnik Kantoneev, zbira čete z namenom, da zavzame Kiukinag, kjer je bila njegova baza, odkoder so ga prekaterega oskrbi je posebni vlak, je jokala.

Topničarski kori v Španiji bodo reorganizirani. — Odpušeni častniki se sprejmejo zopet v armado.

Madrid, Španija. — Kakor je bilo nedavno poročano, so se uprli topničarski častniki v Španiji, zakar so bili odpušeni od službe. Sedaj pa prihaja poročilo, da namerava španska vlada reorganizirati topničarske kore in sprejeti zopet v aktivno službo odpušene častnike, ako se javijo pri tozadevnih uradih v teku desetih dneh in obžalujejo svoje dejanje. Ako to storijo, jim bo vse odpušeno.

Poleg tega tudi namerava vlada napraviti nekaj sprememb v številu topničarjev, ki se nahajajo na polotoku, pa tudi na Balearic in Canary otoku. Glavna poteza reorganizacije pa obstoji v tem, da ne bo več topničarstvo samo za sebe, temveč del armade, ki bo moglo biti pokorno vodstvo armade.

V tozadevnem dekretu je tudi navedeno, da bo v slučaju vojne civilna industrija prišla pod vojaško kontrolo, pa tudi vse imetje posameznikov.

PEVSKI KONCERT V FOREST CITY, PA.

V sredo 24. novembra priredi znano slovensko pevsko društvo "ZVON" v Forest City, Pa. velik pevski koncert ob priliki proslave sedemnajstletnice svojega obstanka. Na programu bodo samospevi, dvospevi, trospevi in četverspevi. Nastopijo tudi več moških in mešanih zborov. Tudi Zvonovi tamburaši nastopijo s par točkami. Začetek bo točno ob 8. uri zvečer. Pelj bodo slovenske in ameriške pesmi. Vsi Slovenci od blizu in daleč so iskreno vabljeni k obilni udeležbi! Na svidenje v sredo večer!

KRIŽEM SVETA.

Republic, Mich. — Chicago, Milwaukee & St. Paul osebni vlak je v tukanjsni bližini skočil s tira, pri čemer je pet železniških uslužbencev zadobilo težke poškodbe.

Riga, Latvija. — V Baltičkem morju je radi orkanov, ki so divjali ob obah, plina padla neverjetno nizko. To pa je pomagalo, da so odkrili v plitvini pet starih potopljenih ladij, ki ležijo v vodi že najmanj 400 let.

St. Louis, Mo. — John D. McCollom, bivši premogarski delavec, sedaj invalid, je ustrelil svojo ženo in jo težko ranil. Kot vzrok navaja, ker mu na zahtevo ni hotela skuhati dva jajca.

Norfolk, Va. — Obrežni stražniki so rešili 14 mornarjev na vlačilu Tracey, ki se je potapljal. Pomoč je prišla baš v pravem času, nevarnost je bila, da se vsi potopijo.

Portland, Tenn. — Pet oseb je bilo mrtvih in devetnajst ranjenih, ko sta dva železniška motorna vozova, na katerih so bili železniški uslužbenci, trčili skupaj. Delavci so bili namenjeni na mesto nesreče v Hendersonville, kjer je vlak zadel v avto, pri čemer sta bili dve osebi ubiti, štirje ranjeni. Sunek je bil tako silovit, da je vlak skočil s tira.

CATHOLIC LEGISLATIVE SERVICE

za državo Illinois si je nadela nalogo paziti na to, da se katoliškim aplikantom za učiteljske službe ne godi krivica in se jih ne zapostavlja. Glede na to, je dovršila načrt za predlog, ki ga bo predložila pri prihodnjem zasedanju državne zakonodaje v Springfield, Ill. V predlogu prepoveduje odborom javnih šol staviti vprašanje po verskem prepričanju aplikanta za učiteljsko mesto. Mnogo je pritožb, da so Public School Service Boards v večih slučajih zavrgle prošnje kvalificiranih učiteljev, le radi njih verskega prepričanja. Tako početje je proti državnim ustavi.

The Catholic Legislative Service države Illinois hoče natančnejšo pojasnila v tej zadevi. Veliko bi lahko pomagali v tem oziru učitelji ali osebe, katerim je znano o kakšnem slučaju, da je bil kje kakšen učitelj radi verskega prepričanja zapostavljen in ni dobil službe. Vse take slučaje naj se naznani takoj na Catholic Legislative Service of Illinois, 420 Illinois Mine Workers Building, Springfield, Ill.

MNOGO AVTOMOBILOV OBTICALO V BLATU V PUŠČAVI

London, Anglija. — Med Beirut in Bagdad je puščava razdalja 600 milj. Skozi puščavo se vozijo z avtomobili, kar pa v sedanjem času ni prijetno. Poročilo pravi, da je mnogo vozil obticalo v blatu, nikamor se ne morajo ganiti. Tako so nekateri potniki že 10dni tukaj in trpijo glad. Angleška vlada je poslala letalce z živežem, da pomagajo nesrečnejšem.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

Iz neodrešene domovine.

GROZNA EKSPLOZIJA GRANATE NA GORIŠKEM. — TRIJE TEŽKO RANJENI, EDEN MRTEV. — RANJENCE SO TAKOJ PREPELJALI V BOLNIŠNICO. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Smrtna nesreča z granato. Gorica, 30. okt. — Danes so bili prepeljani v bolnico usmiljenih bratov v Gorici z avtomobilom Zelenega križa trije ranjenci iz Grgarja. V bližini Grgarja sta namreč pobirala 20letni Franc Bitežnik in 13letni Lojze Bitežnik vojni material. Pri tem je Franc Bitežnik zadel ob večjo granato tako nesrečno, da je eksplodirala in ga popolnoma razmesarila. Lojzeta Bitežnika pa, ki se je nahajal v bližini, je zadel drobec granate v bok, tako da je prišel iz ravnotežja in pri tem strmoglavil v prepad. Drobci granat so ranili tudi dva druga mladeniča, ki sta slučajno nesla drva iz gozda, in sicer 25letnega Franca Bitežnika, ki je bil ranjen v trebuh, in njegovga tovariša, 20letnega Franca Štruklja, ki je bil ranjen v desnino nogo. Truplo so pokopali na domačem pokopališču, ostale tri ranjence pa so prepeljali v goriško bolnico.

Žiri po povodnji. Žiri gospodarsko niso več. Nobena vojska ne upošteva kraja na tak način, kakor je tu napravila voda. Prostor kmalu od Zirov do italijanske meje je docelo demoliran, enako kraj onstran meje. Preobrtni griči, s kamenjem zasuta polja na meter visoko — izpremenjena vodna struga, sesuta poslopja ali vsaj razpokani nagnjeni zidovi, gosti usadi: to je nekdanja Osojnica, preko katere je peljala lepa cesta čez razvodno točko Razpotje v Idrijo.

Ako greš iz Osojnice v Ramlj, Lednico, Novo vas, posebno pa na Selo, ne boš spoznal, kje je hušje razdejanje. Toliko in toliko poslopj ni, potov ni, polja in travnikov ni... Voda dere, koder sama hoče, prejšnih strug ni. Grape hudournikov ti zijajo nasproti z novimi groznjami. Vse težo razdejanja more čutiti in slutiti samo oni, ki ve, kaj je bilo prej na teh mestih, kjer je zdaj kup razvalin, ali pa celo niti tih ne, ker je voda tudi nje s temelji odnesla.

Odprava slovenščine iz obrtne nadaljevalne šole.

V zadnjem času se dela na to, da se odpravi iz obrtno-nadaljevalnih tečajev slovenščina. Italijanski učitelji so že v preteklem šolskem letu nagromadili toliko obožbo proti slovenskim učiteljem, ki poučujejo v teh šolah, da je bilo proti večini njih uvedeno odpustno postopanje. Nekateri izmed teh šol so že čisto poitalijanec, od drugih pa za letos prvi letnik, prihodnje leto pa zadnji.

Telovadno društvo v Idriji razpuščeno.

Nedavno je bilo razpuščeno telovadno društvo v Idriji. Razpustu je sledila preiskava pri vseh članih. Ista usoda bo menda zadela v najkrajšem času tudi prosvetna društva na Pri-

morskem, ki še živijo. Če se že telovadna društva, ki jim je namen tako očiten, razpuščajo, kaj naj pričakujejo šele prosvetna društva, ki so obdolžena "protidržavne propagande," ker hranijo v svojih omarah še kako slovensko knjigo?

Grozna nesreča.

Med Ajdovščino in Sv. Križem je drvel avto nekega trgovca iz Palmanove. Nasproti je prišel voz s parom volov. Voznik je hotel naglo stopiti z voza, pri tem pa je padel in ostrina avtomobilskega blatnika mu je odrezala glavo. Šofer se je javil sam ožornikom v Ajdovščini. Ponesrečeni kmet je 69letni Ivan Štor.

Krvava nesreča na lovu.

Alojz Ferfolja, trgovec v Tržiču, je bil dne 19. m. m. na lovu na doberdopskem ozemlju. Pri hoji mu je padla puška iz rok in pri tem sta se sprožila oba strela proti njemu. Strela sta ga zadela v levo ramo ter mu popolnoma razdrobila roko v rami. Z avtomobilom, ki je ponesrečenca pripeljal do lovišča, so spravili Ferfoljo v tržaško bolnišnico, kjer so mu takoj odrezali levo roko ob rami. Stanje ponesrečenca je resno, ker se je batil, da so šibre poskodovala tudi plečno kost.

Franč Musoni umrl.

Kap na možganih je zadela predsednika videmskega tehničnega zavoda Franca Musonija. Rajniki je bil slovenskega pokolenja, doma iz Št. Petra ob Nadiži, kjer se je rodil dne 11. novembra 1862. Doktoriral je v Padovi in se posvetil profesorski službi. Postal je znamenit po svojih zgodovinskih in zemljepisnih študijah.

V Idriji je umrl

Fran Kavčič, bivši kavarnar, star 72 let. Pokojnik je bil vedno zaveden narodnjak. Naj počiva v miru!

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO itd. Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo včeraj pošiljali po teh-le cenah:

500 Din	9.45
1,000 Din	18.60
2,500 Din	46.25
5,000 Din	92.00
10,000 Din	183.00

100 lir	4.75
200 lir	9.20
500 lir	22.00
1000 lir	43.00

Pri večjih svotah poseben popust. Poštnina je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nevarnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČESAR, 455 W. 42nd ST., NEW YORK, N.Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list The first and the oldest Slovenian newspaper in America.
Ustanovljen leta 1891. Established 1891.

Izhaia vsak dan razen nedelj, ponedeljov in dnevoov po praznikih. Issued daily, except Sunday, Monday, and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Published by: EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 0098. Phone: Canal 0098.

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za celoto, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto 6.00	For one year 6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00

DOPIŠI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR: — Številka poleg Vašega naslova na listu znači, do kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ameriška avtomobilska industrija.

Kar osupne tujca, ko pride v Ameriko, je ogromni promet po ulicah in mrgoleče število avtomobilov. Se visoki nebotičniki ne napravljajo nanj tako globoke vtisa. Brez ozira na to, od kodar naj prihaja, toliko promet motornih vozov — osebnih avtomobilov, tovornih avtomobilov, taksijev in avtobusov — presega vse, kar si je mogel predstavljati v najbolj bujni domišljiji. Kajti nikjer na svetu ni motorni promet dosegel take proporcije kakor v Združenih državah. Tekom zadnjih petih let se je avtomobilstvo v Evropi sicer jako razvilo, zlasti kar se tiče lahkih vozov, ali v primeri z ameriškimi razmerami je evropski avtomobilski promet dokaž krotka stvar. Po vsem svetu je v prometu približno 25 milijonov avtomobilov in od teh čez 20 milijonov se nahaja v Združenih državah samih.

Lani je iz ameriških tovarn izšlo 4,000,000 avtomobilov. Ali si morete predstavljati, kaj to pomenja? Postavljeni zaporedno drug za drugim, tako da ne bi bilo nič prostora vmes, bi tvorili vrsto, ki bi obkolila polovico zemeljske krogle, po tri v enem redu pa bi tvorili vrsto, ki bi segla od New Yorka do San Franciscsa. Sedaj je čez dvajset milijonov motornih vozov v tej deželi. Ker se povprečna življenska doba avtomobila ceni na sedem do osem let, pomenja, da treba vsako leto izgotoviti po tri milijone novih avtomobilov, da se le nadoknadijo obrabljeni avtomobili.

Lahko si je predstavljati, kako orjaška mora biti industrija, ki omogočuje tako ogromno produkcijo, — industrija, ki je v stanu izgotoviti na leto štiri milijone novih avtomobilov in povrh tega oskrbovati obrat in vzdrževanje ostalih dvajsetih milijonov avtomobilov.

Statistike nam povejo, da ameriška avtomobilska industrija tekmuje z industrijo železa in jekla, svojim najbližjim tekmečem, kar se tiče vrednosti produkcije. Koliko tovarn in koliko ljudi je posredno ali neposredno spojenih z avtomobilstvom, je težko reči. Konservativna cenitev trdi, da število ljudi, neposredno zaposlenih v industriji avtomobilov, znaša tri milijone. To vključuje nastavljenice v avtomobilskih tovarnah za obročje, gazolin, avtomobilske dele in pritlikline, trgovce in prodajalce, delavce v garažah in popravilnicah in profesionalne soferje. Koliko ljudi služi indirektno tej industriji, n. pr. pri obdelovanju surovin, prevažanju produktov itd., je nemogoče povedati. Jasno pa je že, da je avtomobilska industrija v Ameriki tako velika in važna, da bistveno prizadeva gospodarsko življenje vse dežele.

Proti potratnosti v industriji.

Nerabljeni odpadki v industriji, zmanjšana produktivnost vsled neprimerne organizacije obrata in dela in mnogo drugih okolnosti predstavljajo izgubo, ki sega do bilijonov dolarjev. Zato je važno vprašanje v industriji, da se taka potratnost (waste) kolikor mogoče zniža. To je velike važnosti za vse, kajti manjša potratnost v produkciji pomenja večje dobičke za podjetnike, boljše plače za delavce in manjše cene za konsumente.

Vprašanje potrate v industriji in njenega znižanja je tvorilo program letne konvencije, ki se je vršila v Pittsburghu koncem oktobra pod imenom "Management Week" in katere se je udeležilo čez 200 industrijalnih središč širom Združenih držav.

Kakor je trdil Mr. R. L. Wilson od Westinghouse Electric and Manufacturing Company, občinstvo komaj začena razumevati, kako industrijalni vodje odpravljajo potratno potrošnjo uporabe bolj enostavnih produkcijskih metod. Tajnik Hoover, dejal je Mr. Wilson, je l. 1923. našel, da potrata znaša od 29 od sto v metalnih industrijah do 64 odstot v manufakturi mo-

skih oblek. Potrata v industriji čevljev znaša 41 odstot in v tekstilni industriji 49 odstot, v stavbeni industriji 53 odstot in v tiskarstvu 52 odstot.

Vsled tega se ceni, da potrata v ameriški industriji je leta 1923. znašala skoraj 30,000 milijonov dolarjev. Od teh 50 odstot je pripisati slabemu vodstvu, 25 odstot delavcem in 25 raznim drugim razlogom.

Da se odpravi taka ogromna izguba, je 31 skupin industrije širom dežele od tedaj uvedlo bolj enostavne načine produkcije in s tem znatno znižalo potratno — od 98 odstot v opekarnah do 22 odstot v industriji cinastih pločevin.

V korist dobrega gospodarstva in večje izdatnosti industrije je, da se zniža pri delu število vseh nepotrebnih kretenj (lost motion), da se odpravi vse, kar provzročuje nepotrebne odpadke, da se zniža prevelika raznovrstnost produktov, da se odstranijo nepotrebne tovarne. To vse pomenja toliko manj potrate in toliko več koristi za producente, za delavce in za konsumente.

Kot primer Mr. Wilson je navedel železnice. Te so okoli leta 1890. rabile 56 raznih vrst kolesnih osi, do l. 1921. pa so to raznovrstnost znižale na 6 vrst. Isto se je zgodilo z drugimi železniškimi pripravami. To je prištedilo ogromno veliko denarja.

Sploh raznovrstnost produktov je bila do pred kratkim rak-rana ameriške industrije. Ta nepotrebna raznovrstnost sličnih produktov hitro pojema in si ameriško občinstvo s tem prihranja stotine milijonov dolarjev na leto.

Trgovinski department je uvedel veliko število poenostavljenih sistemov v razne panoge industrije. Opeke za tlakovanje so bile, na primer, poenostavljene od 66 na 4 vrste; vrste asfalta od 102 na 69; nakovana orodja od 665 na 331 vrst. Slične bolj enostavne metode so bile uvedene v druge panoge industrije in to vse pomenja velikansko prištednjo.

Svrha takih "Management Week," kot onega v Pittsburghu, je, da se občinstvo podučuje o tem gibanju v industriji. Pittsburghske konvencije se je udeležilo mnogo organizacij, kot so trgovske zbornice, strokovne in obrtne organizacije, razni klubi itd.

RT. REV. MICHAEL JOHN HOBAN, ŠKOF ŠKOFIJE SCRANTON, UMRL 13. NOVEMBRA ZVEČER.

Forest City, Pa. Katoličani, protestanti in judje, bogati in revni, posamezni in skupščine različnih organizacij, so večkrat izražali srčno bolelost ob smrti Rt. Rev. Michael J. Hobana, priljubljene škofa scrantonske škofije, kateri je umrl v soboto zvečer ob 8:45. V nedeljo so prihajale množice ljudstva v katedralo, da pomolijo za pokoj duše našega preljubega škofa.

Pred velikim oltarjem v katedrali sv. Petra, odkoder, samo pred enim tednom, je še v nedeljo pridigal o dobrotelnosti in ljubezni do bližnjega svojim ovčicam, leži truplo škofa Michael J. Hobana, 27-letnega dušnega nadpastirja 300,000 duš rimokatoliške škofije Scranton, v katero spada tudi naša župnija sv. Jožefa, in sicer edina slovenska župnija v škofiji. Samo par čevljev od velikega oltarja, kjer so nad četrtstoletja služili gospodu Bogu za blagor izročenege jim ljudstva, bo ležalo truplo do četrtka jutraj, do časa pogreba na pokopališče zraven pokojnega škofa William O'Hara, prvega škofa scrantonske škofije in prednika škofa Hobana.

Zadnja pot na pokopališče bo zaključek skoraj polstoletja službovanja v vinogradu Gospodovem, katerega je pretrgala neizprosna bolezen pljuč-

nic v soboto, katere žrtev je bil tako blagi gospod. Ni ga človeka v mestu Scranton, kateri bi ne spoštoval pokojnega ne glede na narodnost ali versko prepričanje. "Umril je mož," ne samo velik cerkvenjak, ampak tudi velik državljani in nepozabni dobitnik delavstva in ubogih.

K pogrebu v četrtek bodo prišli najvišji cerkveni dostojanstveniki na vzhodu. Kardinal Daugherty bo imel pontifikalno sv. mašo ob 10. uri v četrtek. Rt. Rev. J. J. McCort, škof altonski, osebni prijatelj pokojnega, bo imel pridigo.

Z izgubo škofa Hobana ne bo trpelo samo mesto Scranton, ampak cela škofija in cela katoliška hierarhija v Ameriki. Sveti in bogoljubni mož škof Hoban je bil pravi vzor služabnika cerkve Gospodove na zemlji in njegove zadnje besede so bile: "Moj Jezus, usmiljenje," predno so se ustnice za vedno zaprle, besede, katere pričajo kot velikega cerkvenjaka, duhovnika, in njegovo globoko ljubezen do Zveličarja. — Škof Hoban je bil po znan ne samo v cerkvi, ampak tudi izven iste. Bil je večkrat kot posredovalec v delavskih nesporazumih in njegova beseda je bila odločilna in vedno v korist delavstva.

Skoraj vsi dobitni zavodi so bili ustanovljeni pod njegovim nadzorstvom, kakor Dom sv. Michaela, Sirotišnica sv. Patrička, Maloney Home, Sirotišnica sv. Jožefa in drugi. V sve-

točni vojni je škof Hoban izdal apel na škofijo in vso pomoč, kar je bilo v njegovi moči državi. Navduševal je tudi duhovnike in s tem dosegel, da je njegova škofija bila prva, katera je dala polno kvoto duhovnikov kot vojni kaplanov. Zato je dobil posebno priznanje od vojnega in mornaričnega departmenta Združenih držav. Škof je bil tudi član narodnega eksekutivnega odbora "Rdečega križa." On je bil tudi osebni prijatelj pokojnega predsednika Theodore Roosevelta in nepozabnega voditelja in ustanovitelja premogarske organizacije John Mitchella.

Škof Hoban je bil tudi učnjak jezikov in sploh zelo izobražen in učen mož. Potoval je dosti v inozemstvu. Bil je večkrat v Evropi in Aziji. Pokojnega hrvatskega vladiko škofa Strossmajerja je osebno poznal in bil večkrat pri njemu na obisku v njegovi stolici. Lansko leto je bil v sveti deželi in v več večjih mestih Evrope.

Njegova dobra volja se najbolj pokaže ko je bil član različnih dobrotelnih zavodov, kakor v direktoriju State Hospital Pennsylvania Oral School, West Mountain Sanitorium, Pennsylvania Association for the Blind, in še več manjših cerkvenih dobrotelnih zavodov in organizacij. Največji in nepozabljivi spomenik si je postavil v ljubezni do ubogih.

Škof Hoban se je rodil 6. junija 1853 v Waterloo, N. J. Njegov oče je dožidal Morris & Essex železnico. Ko je bil en mesec star, se je s starši preselil v Hawley, Pa. Njegova mati ga je učila brati in pisati, na kar je šel v privatno šolo do 14. leta in potem vstopil v kolegij sv. Franciška Ksaverija, New York, za eno leto, nato kolegij sv. Križa za tri leta. Ob smrti očeta je moral zapustiti šolo in materi pomagati doma. V poletju leta 1874 je šel v kolegij sv. Janeza Fordham, in septembra meseca v St. Charles Seminary, Philadelphia, za škofijo Scranton. Meseca septembra 1875, pripravljen po učiteljih semenišča, je bil poslan po škofu O'Hara v ameriški kolegij v Rim, kjer je bil 4 leta in 8 mesecev. V mašnika je bil "posvečen v cerkvi sv. Janeza Laterana v Rimu po H. E. kardinalu Monaco La Valleta 22. maja 1880. Po dvamesemnem potovanju po Evropi se je vrnil nazaj domov, kjer je bil imenovan kaplanom v Towanda, Pa. Leta 1882 je bil prestavljen v Pittston kot pomočnik Rev. John Finnenu, in leta 1885 je bil imenovan župnikom cerkve sv. Janeza, Troy. Leta 1887 je bil poklican ustanoviti župnijo sv. Leona, Ashley, Pa. Par let nato je bilo njegovo ime na listini duhovnikov in škofov in izbran po sv. očetu Leonu XIII. kot škof of "Alati" in pomočnik škofu O'Hara s pravico nasledstva. Imenovan po papeževem dekretu s 1. febr. 1896, je bil posvečen po kardinalu Satolliju v katedrali sv. Petra 22. marca 1896 kot škof. Po smrti škofa O'Hara 3. febr. 1899 je prevzel škofijo Scranton.

Umril je mož po volji Gospo-

domi in smelo sodimo, da je štet med pravične. Bil je vzor čednosti in ljubezni. Škofija je izgubila nenadomestljivega nadpastirja, mesto Scranton enega prvih državljanov in mi Slovenci, župljani sv. Jožefa, pa skrbnega zavetnika in očeta. Spominjajmo se ga v molitvi kot našega dobitnika. — Naj počiva v miru in večna luč naj mu sveti!

John Dečman.

RAZNE VESTI IZ LASALLE-SKE NASELBINE.

La Salle, Ill.

V št. 202 Am. Slovenca smo čitali, da so iz naše stare slov. nasebine zelo redki dopisi. Danes pa, ko je ravno slabo vreme, pada sneg in je precej mrzlo, sem se jaz namenil poročati nekoliko novic.

Otroci se vesele tudi snega. Pripravljajo že sanke, drsalke, pa tudi bodo imeli dovolj zabave, ko bodo delali sneženega moža in valili snežene kepe. Pa tudi naša odrasla mladina ima svoje zabave v zimskem času. Največ časa jim sedaj vzmaj pripravljavalno delo za cerkveni bazar, ki bo koncem tega meseca v dvorani sv. Roka na 6. cesti. Kakor se sliši, to leto bo bazar posebno zanimiv in bo prekosil vse, ki so se vršili doslej. Naši fantje in dekleta veliko obetajo, verjamemo jim, saj jih poznamo, da ne poznajo truda, ko se gre za dobro stvar. Zelijo, da bi jih farani tiste dni prav v velikem številu obiskali.

Znano vam je, dragi farani, da se za pomoč cerkvi veliko potrebuje, zato vpoštevajte željo fantov in deklet ter pridite v polnem številu. Že radi tega moramo pomagati, da se bo preje naša cerkev popravila, da ne bodo drugorodci rekli, da smo mi zanič. Tudi se sliši, da bomo za prihodnje leto dobili velik nov zvon, da bo spremljal stara dva v milodonečnem glasu — v veselju in žalosti ter v čast božjo. Da bi se le tudi to uresničilo! Zatoraj sezite globoko v žep, skazite se, da ste pripravljene vse žrtvovati za čast božjo.

Dne 6. novembra, kolikor mi je znano, sta naša priljubljena prijatelja, rojaka Mrs. in Mr. Pelko, ki živita na 7. cesti, na zelo vesel način praznovala svojo 35letnico, odkar živita skupaj v zakonu. Povabljenih je bilo 50 oseb. Vsi so jim prinesli častitke. Zabavali so se imenitno. Vse to so prav lepo preskrbele hčerke Lojzika, Ana in Tončka. Pisec teh vrstic na tem mestu čestita Mrs. in Mr. Pelko, da bi dočakala zlato poroko. Vsem katoliškim rojakom pošiljam pozdrave in želim, da ostanejo zvesti naročniki Am. Slovenca, ker je eden najboljših listov v Ameriki.

Poročevalec.

KVALITETA — TOČNOSTI — POŠTENJE
A. F. WARHANIK
zanesljivi lekarnar — zaloga fotografskih potrebščin.
2158 W. 22nd St.,
vodal Levaitv ceste
CHICAGO, ILL.

Naivnemu uredniku. (Pripispek.) Dragi Mimogrede, ali si slišal, kako rdeči redahter z Lawndale vprašuje, kdo so pri rdeči jedoti idiotje in parasiiti? Nič lažjega ni najti kot to! Možicelj naj ogledalo vzame in se naj ogleda, potem naj pogleda še okrog po redahterskem cimru, pa bo našel, po čemer sprašuje. — F. S., Cicero, Ills.

Odgovor na vprašanje. (Pripispek.) Žarkomet je priobčil sledečo notico: "Politika a la fizol." 1. Funt fizola v belem zavoju pride na mizo. Vsa fizolova zrna so bele barve. Zrna se ljubijo med seboj. Osem ura jutraj. — 2. Fizol se ceremonialno preseli v lonec. Vse dobro kaže. Štiri popoldne. — 3. Fizol je na tleh. Napovedano grmenje je padlo pod peč. Vse je tiho. Kdo je raztresel fizol?

Odgovor: — Kdo drugi kot lawndalski Volek! — F. S., Cicero, Ill.

Pomanjkanje v statistiki.

Razne statistike nam dnevno prinašajo vsakovrstne podatke o tem in onem. Samo eno neotočnost sem opazil doslej. "Da jesenski statističarji nimajo še nobenih podatkov, kolikokrat je že to jesen vozil Peter Zgaga barko po newyorških ulicah. Italijani so gotovo letos naprešali mnogo čorbe, tako da sam že večkrat mislil, letos se bo ubogi Peter še utopil v njej..."

Iz krogov jugoslovanskih pretepačev. A.: Tu pravkar čitam, da je dobil ameriški boksar Dempsey 750 tisoč dolarjev za prvenstvo v boksu. B.: No vidis, v Ameriki dobi pretepač za pretepanje tako nagrado, pri nas pa pretepače zapirajo.

Višek raztresenost. — Profesor: "Kaj dela vaš oče?" "Toda, gospod profesor, ste že pozabili, da mi je umrl uče pred enim letom." "Ah, oprostite, hotel sem samo vprašati, če je še mrtev."

PREJELI SMO Družinsko Pratiko

ZA LETO 1927.

LetoŃnja pratika je jako zanimiva. Vsebuje jako zanimive opise in je ilustrovana z jako lepimi slikami. Ker smo jih prejeli le omejeno število, naj naročniki takoj sežejo po njih, dokler je v zalogi. Stane s poštnino 25c. Naroča se pri:

KNJIGARNA "AMER SLOVENEK" 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

ZENITEV

Kočkarov (zase): Kako je pa tega zopet vrag prinesel? (Polglasno.) Glejte ga, glejte ga, še noge ga ne drže. Tako le Vam vsak dan barke vozi. Spodite ga, pa bo mir besedi. (Vstane.) A Podkolesina ni, pa ni. Čakaj no, jaz mu jo zasolim. (Odide.)

10. prizor.

Agata Tihonovna in Ževakin. Ževakin (zase): Obetal je, da me pohvali, pa me je grdil. Čuden človek. (Glasno.) Gospica ne verjemite mu.

Agata: Oprostite, ni mi dobro — boli me glava. (Hoče oditi.) Ževakin: Ne, morebiti Vam ni kaj na meni všeč? (Kaže na glavo.) Ne glejte na to, da imam na vrhu glave plešico. To ni nič. Prišlo je od vročinske bolezni. Lasje mi kmalu spet zrastejo.

Agata: Meni je vseeno, ali Vam zrastejo ali ne.

Ževakin: Gospica, ako oblečem črni frak, postane tudi obraz bolj bel.

Agata: Tem bolje za Vas. Z Bogom. (Odide.)

11. prizor.

Ževakin (sam — govori za njo): Gospica, izvolite mi povedati vzrok, zakaj tako? Imam li prirojene napake ali kaj? (Odšla je.) Prečudno! To se mi je pripetilo že sedemnajstič in vedno po istem vzorec. Od začetka se razvija vse dobro, a ko je treba vprašati za roko, se pretrga vse. (Razmišlja.) To je že, mislim, ta 17. nevesta. Pa kaj pravzaprav hočem? (Razmišlja.) Zapleteno, nenavadno zapleteno. Dobro bi bilo, da bi bil grd človek. (Se ustavi.) Hvala Bogu, tega mi ne morejo očitati. Narava me ni skazila. Nerazumljivo. Ali bi ne bilo dobro iti domov, pa razbrskati po omari? Tam imam verze, katerim se ne more krat-

komalo upirati nobena... Moj Bog, ne gre mi v glavo. Od začetka je še slo... Ne kaže mi drugega, kakor da grem, odkoder sem prišel. Zal mi je, žal, prav žal. (Odide.)

12. prizor.

Podkolesin in Kočkarov (vstopita in se ozirata nazaj).

Kočkarov: Ni naju opazil. Ali si ga videl, s kakó dolgim nosom je odšel?

Podkolesin: Je-li tudi on dobil košarico, kakor drugi?

Kočkarov: In še pošteno.

Podkolesin (smehljaje): To je pač sramotno, če človek dobi košarico.

Kočkarov: O, še kako!

Podkolesin: E, nikakor ne verjamem, naravnost ni rekla, da se je odločila med vsemi le za me.

Kočkarov: Kako odločila? Naravnost

neumna je v tebe. Da si le čul, kakšna imena ti je nadala. Vsa kipi in gori zate.

Podkolesin: Res, ako se ženska zateleba v koga, kakšne besede si vse izmislil. Ljubček moj, golobček moj, srček moj, mucek moj...

Kočkarov: Časti vreden človek si! Poslušaj me, zdaj pa čimprej na delo. Še to minuto ji razodeni in odkrij svoje srce in jo zaprosi roke.

Podkolesin: Kako, še to minuto? Kaj misliš?

Agata (vstopi).

Kočkarov: Vsekakor še to minuto, — a eva je, tam je sama.

13. prizor.

Isti in Agata Tihonovna. Kočkarov: Prišel sem k Vam, gospica, s smrtnikom, ki je strašno zaljubljen v Vas. Tu ga vidite. Še nikoli ni bilo na svetu bolj zaljubljenega bitja od njega.

Podkolesin (ga suje z roko): Brate, to je pač pregrdo.

Kočkarov (njemu): Nič ne škodi. (Nj.) Osrečite ga, gospica, ker je on jako krotak, poizkušajte biti nekoliko živahnjša. Pomigajte mu tu in tam z obrvmi, merite ga ostro z očmi, izpostavite eno izmed vas, da jo gleda lopov. (Glasno.) Zupščam vaju v prijetni družbi, a jaz pogledam za trenotek v obednico in kuhinjo. Treba je več urediti, takoj pride kuhar, da pripravi gostijo; morda so vina že tu... Da se vidimo. (Podkolesinu.) Pogumneje! Pogumneje! (Odide.)

14. prizor.

Podkolesin in Agata Tihonovna. Agata: Prosim uljudno, sedite! (Sedita in molčita.) Podkolesin: Gospica, vi ste prijateljica gujanja? Agata: Kakšnega gujanja, gospod?

Ženski svet.

Slovenska žena.

Tudi jaz naj začnem pod gorenjim naslovom, katerega si je izbrala Mrs. Priland, podpredsednica K.S.K.J., ko je priobčila v tem listu zanimiv članek, nanašajoč se na potrebo ustanovitve Slovenske Ženske Zveze. Prva za njo se je oglašila na društvenem polju v Chicagu dobro znana rojakinja, Mrs. Julia Gottlieb. Kot tretja se oglašam jaz in obenem izražam željo, da bi se jih še več oglasilo — in to takoj, kajti zelo se kuje, dokler je vroče. Krogla se je skotalila — Ameriška Slovenska Žena, od tebe je sedaj odvisno, se bo li pomikala dalje in gladila pot, ali pa običala v grmovju — pozabljena.

Preveč bi se zavleklo, če bi hotela na tem mestu razpravljati o točkah, o katerih so razpravljale Mrs. Priland in pozneje Mrs. Gottlieb. Omeniti hočem le to, da se z njima popolnoma strinjam. Predvsem nam je potreba programa, po katerem naj bi se naše delo razvilo. Vsled tega je važno, da bi se oglasilo takoj še kaj več rojakinj in vsaka naj bi povedala svoje mnenje, iz vsega skupaj bomo pa potem napravile načrt — podlago Slovenski Ženski Zvezi.

Po mojem mnenju bi delili program na tri dele, in sicer: Kulturni, politični in socialni.

Kulturni. Kot ženske, matere, imamo prevzvišeno nalogo: vzgojo otrok. Znano nam je, kako malo važnosti polaga moderna mati tej nalogi. Posledica — ječe prenapolnjene, tako tudi bolnišnice. Naloga Zveze naj bi bila skrbeti za pouk materam, ko so še v blagoslovljenem stanju, in tako dalje, dokler otrok ne doraste toliko, da si sam služi svoj kruh.

Politično. Mrs. Gottlieb je že omenila slučaj, ko so na minulih konvenciji KSKJ. predlogi v korist ženskam propadli. Dovolj jasno je to razložila v svojem članku, zato ni potreba ljudi meni tega razkladati. Rečem le to: ta slučaj dovolj jasno govori, je pa še nešteto drugih, da nam je Slovenska Ženska Zveza potrebna. Kakor sem omenila pri prvi točki, da je potreba materi pouk o vzgoji otrok, isto velja tudi pri drugi — treba ji je pouka za politično življenje. Naši ženski je treba pouka, da bo znala pravilno vporabiti svoj glas pri raznih volitvah, bodisi državnih, mestnih ali katerihkoli, pa tudi pri naših organizacijah.

Socialno. Nič manj kakor prvi dve točki, je važna tretja. Žena, mati, mora skrbeti za to, da je njena družina ugodna. Vsak posamezni član družine mora biti tudi ugoden član družine — človeške družbe. Ko bi se vse ženske, matere, tega zavdale in v tem smislu vzgajale otroke, bi ne bilo toliko umorov in drugih zločinov. Treba je materi pouka.

Slovenska žena v Ameriki, ne bodi brezbrizna. Ne tiči le v svojem kotu in ne misli tega, da nisi za drugo rabo, kot le za dom. Ne, ženska je že v mnogih slučajih pokazala, da zna biti v gotovih ozirih enaka možu, pa ne le to, temveč, da ga v gotovih ozirih nadkriljuje.

Ženske na plan! Oglasite se! Dajte to čitati tudi drugim ženskam, ki nimajo tega lista, nagovorite še druge, da se pridružijo zastavi — Slovenske Ženske Zveze.

Frances Jazbec, Chicago, Ill.

Združimo in spoznajmo se.

Z ozirom na članek priobčen pod naslovom "Slovenska žena" po Mrs. M. Priland, si tudi jaz želim nekoliko porstora v našem Amer. Slovincu. Hotela bi izraziti svoje mnenje o ideji ustanovitve Slovenske Ženske Zveze, ki je velika, lepa, in ravno zato, ker je dobra, je težavna. Prav gotovo bo več ali manj zaprek v enem ali drugem oziru, ali vse se bodo lahko premagale, ako bomo me ženske složne. Ali ravno med nami bostoji nevarnost, da nastanejo največje težkoče, ki bi ovirale to velepomembno ustanovo.

Teško je o tem govoriti, ali potrebno je ravno sedaj. Kaj je krivo, da smo dosedaj bile tako malo upoštevane, ne bom rekla kje, ali to je v splošnem. Pač ker si nismo znale priboriti drugače, ker si nismo niti takrat složne, ko se gre za našo stvar. Tisto krivično osebno kritiziranje, ki izhaja iz zavisti in ne iz pravega namena, dostikrat zabranjuje in vzame zmožnim osebam poslednje veselje do dela. Ne pomnimo pa, da ravno s tem delamo krivico, da škodujemo našemu napredku — same sebi. Torej sem hotela omeniti le kot v pouk, ki bi ga morale upoštevati in premisliti o njegovi resničnosti, ako hočemo kaj začeti. Zadnji čas je, da vržemo od sebe tiste stare naše navade, ki samo pričajo o nevednosti. Sklenimo, da hočemo biti izobražene, misleče Slovenke, ki jim je pri srcu vera in povzdiga njih naroda.

Ako se me organiziramo, bomo veliko pridobile na ugledu tudi pri drugih narodih, kajti vsi kulturni narodi se dandanes organizirajo. In pogledimo v zgodovino našega naroda. Kako so se zbirali naši pradedje v skupno posvetovanje, posebno kadar jim je pretila nevarnost; koliko so se borili moške in žene, da so ohranili vero, njih slovenski jezik. Ali bomo me zaostale za njimi. Tudi sedaj je nevarnost, da izgine naša naš jezik v morju drugih narodnosti in koliko nevarnosti preži vedno na našo vero! Kaj ni ravno dolžnost nas žensk, da nastopimo proti temu, kajti naši možje, očetje, že itak imajo dosti na ramenih, ker morajo skrbeti za svoje družine, delati za vsakdanji kruh. Čas in razmere, v katerih živimo, tembolj zahtevajo od nas, da se izobrazimo in skupno posvetujemo o boljšem delovanju za nas.

Vedimo, da ravno združene v Slovenski Ženski Zvezi lahko nastopimo odločno in uspešno bodisi za eno ali drugo stvar. Pokažimo me ameriške Slovenke našim rojakinjam tam v daljnji domovini, da z njimi vred isto čutimo in delujemo za povzdigo našega naroda tudi tukaj v tujini. Sicer pa je Mrs. M. Priland že o vsem tem približno poudarjala v svojem članku, za katerega ji gre vse priznanje. Jaz se popolnoma strinjam s predlogi in načrti, ki so nam bili dozdaj podani in tozadevnih dopisih v Amer. Slovincu in kličem Slovenkam po širni Ameriki, oglasite se po naših časopisih! Združimo, spoznajmo se, in vse na delo za ustanovo naše Slovenske Ženske Zveze!

Mary Žagar, Milwaukee, Wis.

KUHINJA

Mesen štrukelj pečen. Naredi vlečeno testo kot za kuhan mesni štrukelj (jajce lahko opustiš). V kozico deni 1 žlico masti in zarumeni v njej pol žlice drobno zrezane čebule in zelenega peteršilja; prideni poln krožnik drobno zrezane pečenke ali govejega mesa, malo popra, na drobno zrezanega majerona, 2 na kocke zrezani zemljici ter dobro zmešaj. Potem vmešaj 2 žlici masti in 2 rumenjaka; ko je rahlo, primešaj sneg od 2 beljakov. S tem namaži razvlečeno testo ter potrosi z mesom, zavij ga od dveh nasprotnih strani, položi na namazano pločevino, pomaži z raztepenim jajcem ali mlekom ter speci. Ko je pečeno, zreži na majhne koščke ter daj na krožniku k čisti juhi na mizo.

Pljučni ali meseni štrukelj pečen. Naredi vlečeno testo iz osem unč moke, eno osminko kvorta vode, 1 beljaka in malo soli. Medtem ko testo počiva, naredi nadev. Drobno sesekaj ali zmelji 10 unč kuhanih pljuč ali ostankov mesa, prepraži jih v žlici masti s čebulo in zelenim peteršiljem, prideni malo popra, majerona, dve unči in pol drobtin, malo juhe, soli in 1 jajce ter dobro zmešaj. Testo zvleci, pomaži z nadevom, od dveh nasprotnih strani skupaj zavij, podolgem prereži, položi na namazano pločevino in speci. Pečeni štrukelj razreži na koščke in daj v juhi na mizo.

Drobtinov štrukelj. Naredi drobtinov štrukelj povsem kakor pljučnega, le namesto pljuč vzemi sedem unč drobtin in daj v juhi na mizo.

Štrukelj iz sekanice. Vmešaj za jajce presnega masla in 2 rumenjaka. Iz enega malega krožnika drobno zrezane pečenke naredi sekanico pri sekanici, jajce opusti, ter jo primešaj k rumenjaku. Naposled na rahlo primešaj še sneg dveh beljakov. Zvlečeno testo namaži s tem, potrosi ga malo z ribanim kruhom, ob kraju obreži, prereži ga še čez pol in ga trdo zavij, da dobiš 2 klobasi. Da bodo štrukelji štirioglati, zreži jih ravno ondi, kjer si jih pretiskala in jih zakuhaj v juho. Če hočeš štrukelj speci, deni med nadev malo smetane ter ga potrosi malo z ribanim kruhom, zavij ga in speci na pločevini; pečnega razreži ter daj v juho.

ZDRAVSTVO.

Čuvajte se prehlada. George Washington, prvi predsednik Združenih držav, pravilo, da se je samo malo prehladil in je umrl tekem 18 ur v najlepši moški dobi svoje

The Will County National Bank
OF JOLIET, ILLINOIS

Prejema raznovrstne denarne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek \$300,000.00.

C. E. WILSON, predsed.

LOUIS STRITAR
se priporoča rojakom za naročila premoaga, katerega pripeljam na dom. Prevažam pohištvo ob času selitve in vse kar spada v to stroko.
Pokličite me po telefonu! 2013 W. 21st Place CHICAGO, ILL. Phone: Roosevelt 8221.

starosti. Bil je mali prehlad in zraven nekoliko lastne malomarnosti in smrt je imela svoje žrtev. Predsednik ali pa navadni čunjar zgledata enaka prehladu in bakterijam, ki povzročajo pljučnico, kajti ti se rede tam, kjer vlada malomarnost in zanikrnost, pravi Dr. Herm. N. Bundesen v svojem zadnjem poročilu.

Dva tisoč šestinsedemdeset ljudi je pomrlo za pljučnico od novembra meseca 1925 do aprila 1926 v mestu Chicagu. Mnogo izmed teh slučajev je imelo izvor v malem prehladu, nakar je nastopila pljučnica.

Vsakoletni prehlad povzroči okrog 3 milijone delovnih ur se zgubi, ne všteti vse velike mizerije, zgubo življenj, kateri se ne morejo meriti z dolarji in centi, — izjavljav zdravstveni komisar v Chicagu.

Prehladi izvirajo iz bakteričnih zarodkov. Prehladi so nalezljivi. Prehladi se razširjajo od oseb do oseb. Bakcili, ki razširjajo prehlad, so brez moči, ako je v telesu dovolj odporne sile, kar je pa mogoče samo na ta način, da človek drži svoje telo v dobrem stanju. Vzroki, da bakcili, ki razširjajo iz osebe na osebo prehlad, so pa: zanemarjenje pri oblačenju, pri hrani in drugod, tako je tako telo pripravna vada za take bakcile in kadar pridejo na tako osebo, jo prehlad takoj podere in sledi kaj rada pljučnica.

Da se zavarujemo pred prehladom, se moramo držati tehle navodil:

1. Držati se proč od oseb, ki imajo prehlad.
2. Protežirajte svoje telo na sledeče načine:

a) da ste vedno dovolj na svežem zraku zunaj;

b) da pijemo dovolj sveže vode;

c) da zavzivamo dovolj prave in potrebne hrane;

d) da je naše prebavljanje v pravem redu;

e) da smo pravilno in sezoni primerno oblečeni;

f) da se gibljemo kolikor največ mogoče na soncu, da dobimo na ta način dovolj solnčne svetlobe;

g) da imamo v svojem stanovanju dovolj vlažnosti, zlasti kjer imamo napeljavo za gretje, tam moramo imeti vedno nekaj vode v kaki posodi, da izhlapeva in zalaga tako stanovalništvo s potrebno količino vlažnosti;

h) da imamo vedno dovolj pokoja in spanja. Za uspešno zdravljenje prehlada je treba ravnati tako-le:

1. Ostanj doma in lezi v postelji takoj prvi dan;
2. pij mnogo vode;
3. zaužij lahko juho, mleko, sadni sok, kuhano sadje in pernat zelenjavo in
4. pokličij zdravnika, ako je napad prehlada hud.

To so nasveti chikaškega zdravstvenega komisarja Dr. Bundesena.

KDO SE STRINJA Z IDEJO, DA SE USTANOVI SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA V AMERIKI?

Doslej smo prejeli sledeče odzive:

— Iz Indianapolis, Ind.: Jaz sem za ustanovitev Slovenske Ženske Zveze.—Mary Vidmar.

— Iz Sheboygan, Wis.: Se strinjam s predlogom za Slov. Žensko Zvezo.—Mrs. Marie Brezovnik.

ČUDNA, TODA DOBRA NAVADA.

V Tibetu, centralna Azija, je navada, da prijatelji ob sestankih v znamenje pozdrava iztegnejo jezike, in če bi imeli tako navado tukaj, bi pripo-

mogla, da bi prijatelj lahko opozoril tovariša na njegov prevlečen jezik, znamenje želočnega nerada, ki nujno zahteva zdravljenje v pomoč delovanju črev, ki bi odstranilo nevarnost. Trinerjevo grenko vino izčišča odvajalne organe in jih drži v čistem stanju. "Wentworth, Wis., dne 27. avg.: Trinerjevo grenko vino je moji družini v najboljšo pomoč. S spoštovanjem, Mrs. John Serlich." Ena steklenica \$1.25, vzorčne steklenice pošlje proti prejemu 15c. Joseph Triner Company, 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

IT ALWAYS PAYS TO ADVERTISE IN "AMERIKANSKI SLOVENEČ".

ŽENITNA PONUDBA.

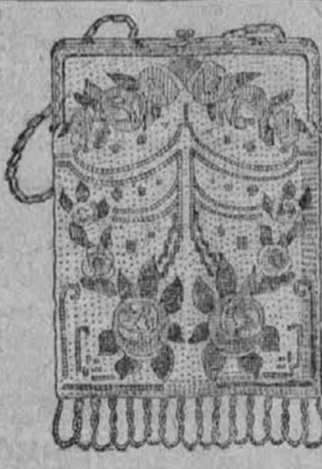
Slovenec v starosti 40 let, mirnega in treznega značaja, se želi seznaniti v svrhu ženitve s pošteno in miroljubno Slovenko v starosti od 30 do 45 let. Le resne ponudbe s sliko naj se pošiljajo. Tajnost jamčena. Sliko vrnem na zahtevo. Naslov: J. K., Box 32, Hillsboro, Ill. čps

Kakor nalašč za Božič

je vam na razpolago navedena zbirka raznih darov, bodisi za sorodnike, prijatelje ali znance.

Nič skrbi, nič truda, pošljite le nam naročilo, blago se vam pošlje na dom in božični darovi so pripravljeni.

Postrežba zanesljiva in točna. Blago garantirano. Prepričajte se sami. Naročajte v svojem maternem jeziku.

Krasna ženska torbica.

Izdelana iz košenilnih korvad z lepimi rožnatimi okraski. Velikost 6 1/2 x 8 1/4. Stane: \$4.75

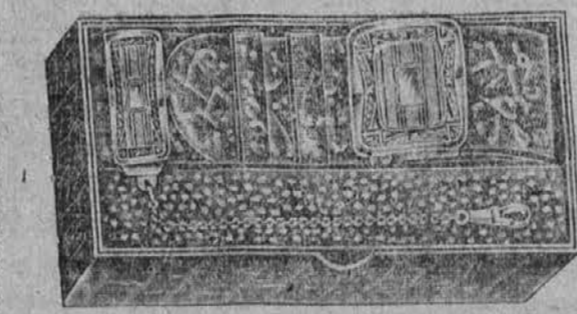
Blanketi

Težki iz dobrega blaga. Velikost 60x80, jako volni in gorki. Ohrobljeni s svile. Pranje jim ne škodi nič. Na izbero so rdečkasto-beli, plavkasto-beli in ružjavi. Stane: \$3.95

Album z godbo

za spravljenje slik. Jako lepo vezan, pozlačen in je pravi kras za vsako hišo. Velikost 11 1/2 x 9 1/2 in je nad 3 inche debel. Pod njim je pritrjen muzikalni aparat, ki jako lepo igra in je ljudem v veliko zabavo. Stane: \$7.95

Krasen dar za može in fante

Usnjati pas za može ali fante. S krasno urno verzico. Oboje v lepi boksi. Pas je izdelan iz trpeznega usnja. Ko naročite, navedite v pismu, kake velikosti pas nosite. Stane: \$2.95

ZASTONJ!
KDOR NAROČI vse štiri navedene komade dobi ZASTONJ srebrno žlico, nož in vilice, kakor kaže slika.

Z naročilom je poslani denar. Kdor pa ne želi pošiljati denar v naprej, naj pošlje samo \$1.00 za pošiljatsve stroške, ostalo in poštino pa bo plačal, ko prejme po pošti blago.

Ta ponudba je na razpolago samo za nekaj časa, zato ne odlašajte ampak naročite takoj! Pišite še danes po navedene predmete na:

Chicago Trading Company

P. O. LOCK BOX 1844

CHICAGO, ILL.

MALI OGLASI.

HIŠE IN LOVE.

NOVI DOMOVI.

Ne plačujte rent! Kupite si eno od mojih dvonadstropnih poslopij, ki so zidana in modernizirana. Imajo 4-4 sobe in klet. — Eno poslopije imam na vogalu pripravno za takojšnje selitve; hrastov finiš, zidan sprednji porč in zadnji v steklu. Ulica je tlakovana in plačana. Poslopja so na Kenneth Ave. (44th Court) in 30. cesti. Pridite gotovo si jih ogledati. Samo \$2500 takoj, ostalo na odplačila. Cena \$12,500. Spomladaj bodo veliko dražji. Jos. L. Donat, lastnik č.p.s. 2300 So. Central Avenue, Ph. Crawford 2362.

NORWOOD PARK, nov zid. bungalov, 5 sob; cena \$7000, takoj \$1000. 6040 Nettleton Ave. Ph. Newcastle 2245. 96-p do p

4 REZIDENCE V RIVERSIDE, baš dokončane, 6 in 7 sob, zid., h. w. ht., zajutrkovalnica; streha krita s ploščami, vhod s strani, garaža za 2 kari; lota 50x200; lepa okolica. Oglejte si in kupite od H. C. Carpenter, 371 Bartram Rd. Riverside 1930 W. 93-p do p

HIŠA, 4 SOBE, klet in garaža; cena \$3650, \$800 takoj, ostalo kakor rent. J. J. Zewert & Co., 4377 Archer 92-p do p

SOUTH SHORE BARGAIN, lastnik proda moderno zid. bungalov s pohištvo za \$7500; takoj v posetu bo vredno \$8500. Pridite ogledat na 8359 Anthony Ave. Ph. Fairfax 5914 94-p.s

MODERNA HIŠA 2 stan. zid. vel. 5 sob, sun parlor in porč za spati, 2 furnance, lota 30x125, alley tlakovana in cesta, samo \$12,850 takoj \$3000, pridite 5942 Cortland St. — Columbus 5521. 13-

2-STAN. HIŠA ZID., 5-5 sob, porč v steklu, eno stan. rentano za \$70 mesečno. Parna t., garaža za 2 kari. R.I. Transportation, \$13,800 od lastnika. 8833 S. Marshfield. 06-s do s

PRIMORAN PRODATI zid. hišo, 7 sob, moderno, garaža, cena nizka. 6919 Indiana, Vin. 8993. 04-s,t,st

PRODA RADI BOLEZNI HIŠO 5 sob, 1 akter sveta, lepa cena. Claude Moore, Box 141, Clarendon Hills, Ill. 03-s do s

BUNGALOW 5 SOB LES. Furnace hit., lepa jed. soba; cena \$5500, takoj \$500, ostalo \$50 mesečno. 6008 So. Keller Ave. Republic 4970. 99-s do s

FARMA NA PRODAJ

PRODA FARMO ZA KOKOŠJE-REJO, le nekoliko takoj; popolnoma opremljena; tudi sadje. Herman F. Young, Lawton, Mich. R. R. 2, Box 113. 07-s

DOBRA OZARK ZEMLJA, \$5 za akter in več; pošljemo na zahtevo slike in kopijo "Ozark News." Box 234, Ironton, Mo. 98-s

CHICAGO LAKE VIEW RE-SECT, hit. za kupiti, plačati gotov. 20 milj od Milwaukee in 12 milj od Burlington. Emil Wischman R. 1, Box 163, Waterford, Wis. Tichigan Lake. 61-p do p

17 AKR. 45 MILJ. severno v Lake okraju, dobra zemlja obdelana. \$250 za akter, pogojni lahki. Albert E. Jack care of American Slovene Daily, 117 N. Dearborn St. 77-t do t

60x125 SAMO \$15 čevlji na Kenneth blizu 55th Blvd. \$500 takoj, ostalo \$400 na vključbo. G. O. Leopold, 1140 Columbia Ave. Sheldrake 6075. 81-t do t

UGODNA PRILIKA

DELICATESSEN - GROCERY, dela dobre kupčije; ne zamudite prilike, oglejte si na 162 W. Chicago. 07-s do s

BARBER SHOP, 3 stoli, dobri zaslužek pred leti ustanovljeno. 4621 N. Racine. 85-t do t

AVTOMOBILI NA PRODAJ

PEERLESS 6 CYLINDER SEDAN za 5 oseb, zadnji model, v dobrem stanju. Nizka cena za takojšnje prodajo. Stal je \$2900, sedaj samo \$1650. Peerless Motors Co., 2323 S. Michigan Ave. Calumet 4801. 05-s,t,sr

CADILLAC SEDAN za 7 oseb, kakor nov, nizka cena, samo \$975, in obroke. 3333 Madison. Nevada 1430. 91-p,s,t,sr

BUICK SEDAN za 5 oseb, 4 door Master six; 4 wheel brakes, kakor nov, samo \$675 na obroke. 3333 Madison. Nevada 1430. 90-p,s,t,sr

DODGE SEDAN, vozil le 600 milj, kakor nov, nizka cena, samo \$750 proti gotovini ali obroke, 3333 Madison. Nevada 1430. 89-p,s,t,sr

BUICK 1926 za 5 oseb, prevozil je 1800 milj, nova kara jamčena, nizka cena, samo \$975, na obroke. 3333 Madison. Nevada 1430. 88-p,s,t,sr

POHIŠTVO NA PRODAJ

DINING ROOM MIZO, 6 stolov, cca. nizka. Sheldrake 6132. — 1333 North Shore Ave. 02-s,t,sr

LUNCH ROOM opusti kupčijo, proda vso opremo za nizko ceno. 1016 Madison Oak Park, Euclid 10211. 00-s,t,sr

STARE VIOLINE, viola, od \$15.00 naprej. Celó \$25.00. — 6843 Green St. Englewood 2942. 83-t do t

POHIŠTVO PRODA za 6 sob, cena nizka, 1st floor, 2715 Jackson Blvd. 82-t do t

DVE 9x12 WILTON PREPROGE v dobrem stanju, 840 N. Lord Ave. Columbus 4154.

DELO IN SLUŽBE

DELO DOBI Auto Radiator Mechanic experienced. United Motor Service Inc., 2521 S. Wabash. 01-s,t,sr

Veliki stenški zemljevid, ki ga dobite za enega novega naročnika je krasen dar, ki bo vas spominjal leta in leta na zaključno kampanjo. 35-letne jubilejne kampanje "Am. Slovenca!"

ZGODBE NAPOLEONSKEGA VOJAKA

Francoski spisal Erckmann-Chatrian.
Poslovenil Al. B.

"To je že mogoče," sem odgovoril. "Saj tu di niso bili videti tako prijazni in dobrodušni, kakor si mi jih opisal."

"Ne, ne," odgovoril. "Ti mladiči so dosti slabši od starih dijakov, kakršne sem videl takrat. Tisti so pravzaprav živeli samo v pivovarni. Popili so čez dan dvajset ali celo trideset vrčev — se jaz jim nisem bil kos. Kakih pet ali šest izmed njih, ki so jih imenovali starejšine, so imeli velike brade in so bili častitljivi videti. Ti mladiči pa so čisto drugačni."

Pozneje sem večkrat premišljeval o tem, kar sem bil videl tisti dan, in sem prepričan, da so bili tisti dijaki člani "Krepostne zveze" (Tugendbund).

Ko sva se bila v gostilni "Pri grozdu" dobro najedla in vsak popila steklenico belega vina, sva se vrnila v bolnišnico in zvedela, da morava še ta večer iti spat v rosenthalsko vojašnico. Ta vojašnica je bila namreč nekako zbirališče za tiste, ki so bili pri Lulzenu ranjeni in so že pričeli okrevati. Živelo se je tam, kakor se navadno živi v garniziji. Vsak večer in vsako jutro so morali prihajati k raportu. Čez dan so bili prosti. Vsake tri dni je prišel zdravnik bolnike pogledat; kdor je bil ozdravel, je dobil potelje za marš, s katerim se je zopet priklopil svojemu oddelku.

Sedaj pa si predstavljajte položaj dvanajst do petnajst sto siromakov, oblečenih v sive plašče s svinčnimi gumbi, loncem podobne čake in od hoje pokvarjene čevlje, zraven bledih, bolnih in večinoma brez denarja, in to v mestu, kakršno je Lipsko. Prav nič se nismo postavljali med temi dijaki, meščani in mladimi, smejočimi se dekletu, ki so nas kljub naši slavi imele za nemaniče.

Vse dobrote, o katerih mi je pripovedoval moj tovariš, so mi ta položaj delale le še žalostnejši.

Res je, da se nam je nekaj časa dobro godilo. A naši predniki se niso vedno pošteno in dostojno vedli proti ljudem, ki so z njimi

ravnali kot z brati, in sedaj so nam zato vrata zapirali pred nosom. Zadovoljni smo morali biti s tem, da smo si od jutra do večera ogledovali javne prostore, cerkve in izložbene okna mesarjev.

Razvedrila smo iskali na vse mogoče načine: v kvartanju in drugih igrinah. Midva s Zimmrom sva tistih šest tednov, ki sva jih prebila v Rožni dolini, večkrat šla okrog mesta, da nama ni bilo dolgčas. Na izprehodih sva šla včasih daleč po cesti, drželi proti Luetzenu. V gostilni "Pri krapu" sva potem pojedla jajčnik s slanino in ga zamočila s steklenico vina. Na upanje, kakor po bitki pri Jeni, nama niso hoteli dati ničesar več, zdi se mi celo, da bi si bil krčmar na čast nemške domovine dal plačati vse dvojno ali trojno, ako moj tovariš ne bi bil poznal cene slanine, jajce in vina tako dobro, kot vsak Saksonec.

Ko se je zvečer solnce skrilo za gozdi, sva se vračala v mesto med otožnim regljanjem žab, katerih kar mrgoli v tamošnjih močvirjih.

Včasih sva se ustavila, se s prekrizanimi rokami naslonila ob tram na mostu in opazovala stare nasipe Lipskega, njegove cerkve,

srednjeveška poslopja in njegov grad Pleisenburg, med tem ko je večerna zarja vse okolje obličala z rdečo svetlobo.

A ta pogled bi naju bil gotovo navdal z žalostjo, ako bi bila vedela, da bomo nekega dne, potem ko smo izgubili strašno krvavo bitko, šli preko te okolice in njenih rek pod ognjem sovražnih topov in da bodo celi polki izginili v teh vodah, na katerih so se sedaj paste najine oči.

Neki drugi dan sva šla po bregu Pleisse več kot eno uro daleč. Vse naokrog je bila krajina bogato pokrita z zrelemi poljskimi sadeži, ki so jih ljudje hitro spravljali. Zdelo se je, kakor bi naju ljudje na svojih velikih vozovih niti ne videli. Ako sva jih kaj vprašala, so se delali, kakor bi naju ne umeli. Zimmer se je hotel nad njimi jeziti, a jaz sem ga zadrževal ter mu razkladal, da ljudje iščejo samo pretveze, da bi naju napadli, in da imamo sploh ukazano, naj bodemo prijazni s prebivalstvom.

"Je že dobro!" je rekel Zimmer na to. "A le počakaj, kadar se vojna raztegne v te kraje! ... Mi smo jih obsipali z dobrotami, zdaj pa pogledaj, kako navnajo z nami!"

Kako so nam bili ljudje sovražni, pa še bolj označuje to, kar se nama je prigodilo drugi dan po preteku premirja. Tisti dan sva se po enajsti uri hotela kopati v Pleissi. Bila sva že slečena, ko je videl Zimmer po cesti prihajati kmeta in mu zaklical:

"Čujte, prijatelj! Menda tu ni nevarno?"

"O ne, brez skrbi lahko gresta noter," je odgovoril kmet. "Ta kraj ni nevaren."

In Zimmer, ki je šel zaupno v vodo, se je pogreznil najmanj deset čevljev globoko! — Plaval je dobro, a leva roka mu je bila še slaba, in deroča voda ga je pognala s sabo, tako da ni imel časa, da bi se bil ujel za vrbovje, ki je melelo v vodo. Ako bi niže doli ne bila plitvina, kjer je lahko stopil na pešak, bi bil prišel med dva nasipa blata, odkoder bi ne bil prišel več ven.

Kmet se je bil med tem ustavil na cesti; da bi videl, kaj se bo zgodilo. Mene je pograbil jeza. Hitro sem se oblačil in mu požugal s pestjo. On pa se je krohotal in naglo izginil v vasi.

Zimmer je kar trepetal od jeze. Hotel je v vas, da bi izsledil malopridneža. A to ni bilo mogoče; naj kdo najde človeka, ki je skrit med tristo hišami. In ko bi ga bil tudi našel, saj bi mu ne bil mogel ničesar storiti.

Spominjam se še, da je Zimmer na potu nazaj proti Lipskemu govoril samo o maščevanju.

"Vsa dežela je proti nam," je pripovedoval. "Meščanje nas grdo gledajo, ženske nam obračajo hrbet, kmetje bi nas radi, utopili, krčmarji nam na upanje nočejo dati ničesar! Vsega tega je kriva naša prevelika prizanesljivost in dobrodušnost. Pokazati bi morali, da smo mi gospodje! — Dovolili smo Nemcem kralje in prince, na ime njih mest smo jim celo napravili vojvode, grofe in barone, obsipali smo jih s častmi — in za to imamo sedaj njih nevaležnost! — A cesar je pre-dober ... Ako bi ne bil tak, bi danes jaz ne bil v nevarnosti, da utonem. Že pogled na mojo uniformo bi bil prestrašil kmeta, da bi se mi ne zlagal."

ROJAKI V MILWAUKEE IN OKOLICI! Ali še ne veste, da ima **George Ritonia**

307 Grove Street, Milwaukee, Wis.

v zalogi najboljše grocerijsko blago? Zatoraj gospodinje, kupujte pri njem. Za dobro postrežbo jamči. Dobil sem najfinejšo belo ajdovo moko, kakršna je v starem kraju za žgance, kruh in "pancake." Poleg tega še veliko drugih stvari dobite pri meni, kar ne dobite v drugi trgovini.

Slovenecem in Hrvatom se priporočam v naklonjenost

Našim trgovcem

je dobro znana uljudna postrežba naše banke. Ugodnosti, ki jih prejemo od nas potom svojega čekovnega računa so mnogovrstne. Tudi vi ste lahko istih deležni ako imate ULOŽEN DENAR NA ČEKOVNI RAČUN ter bi nas veselilo vam dati nadaljna pojasnila v ti zadevi. Mnoga naša društva plačujejo svoje izdatke s čeki izdelanimi na našo banko, istotako tudi K. S.

K. Jednota, v svojo popolno zadovoljnost. Kadar potujete, vzemite na pot naše potniške čeke, katere izmenjate lahko povsod kakor navadni papirni denar. Vendar so bolj varni kot denar, ker je vsak ček registrovan z Vašim podpisom, ako bi ga slučajno izgubili. Naš kapital in rezervni sklad v vsoti več kot \$740,000, je znak varnosti za vaš denar.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO & CLINTON STS., JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, predsednik Chas. G. Pierce, kasir
Joseph Dunda, pomožni kasir

OSEMNAJST LET

težke zveste službe svojemu katoliškemu narodu v Ameriki ima za seboj list

AVE MARIA

Ali ne zasluži tedaj, da ga ima vsaka hiša, kjer se še priznava Bog in Marija? Gotovo!
Ali ga imate pri vaši hiši, dragi čitatelj?
... Ako ne, takoj ga naroči. Stane samo \$2.00 na leto.

KRASEN DAR

slovenskemu narodu dajejo že 12 let slovenski franciskani v obliki koledarja, kakoršnega katoličani nobene druge narodnosti nimajo.

Koledar "Ave Maria" za leto 1927 je že dotiskan. Krasen bo. Presegl bo vse dosežanje. Naročite ga takoj. Stane samo bore 50c.

Z DOBRIM BOŠ SAM DOBER

Z dobrim listom bo tudi vaša mladina dobra. Toda saj veste, da slovenskega ne čita. Treba ji dati v roke dobro angleško čtivo.

St. Francis Magazine

je izvrsten list za slovensko-ameriško mladino. Stariši naročite ga ji. Za njo ga izdajamo!
Stane \$3.00 na leto, ako ga naročite po agentu. Ako ga naročite naravnost od nas stane do božiča samo \$2.00. Uprava teh listov ima v zalogi tudi molitvenike in devocijnalije.

Franciscan Fathers LEMONT, ILL.

Artistične fotografije — Najnovejši okvirji.
POSEBNO POZORNOST DAJEMO SKUPINAM.

ILLINGTON STUDIO

of PHOTOGRAPHY

J. F. Glomb, lastnik

2006 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

Phone Canal 1807

Kopiramo in povečujemo slike, slikamo tudi na roko v črnih in belih naravnih barvah. Izdelujemo vse kar spada v to stroko. — Slike jemljemo doma in zunaj.

Prinesite filme v izdelavo — Zaloga kamer in kodakov.

Dobro meso se dobi - - - - - samo v dobri mesnici!

O tem so prepričane vse gospodinje, da se pri nas dobi vedno najboljše sveže meso vseh vrst, kakor tudi prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso. Izdelujemo prave KRANJSKE DOMAČE KLOBASE, krvave in mesene, narejene po domačem receptu.

Se priporoča v naklonjenost

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR.

1912 WEST 22nd STREET

CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

O RAZMERJU MED DELODAJAVCI IN DELOJEMAVCI
(Govor dr. Al. Ušeničnika na delavskem kongresu v Tržiču.)

Dejalo se mi je, naj kratko izpregovorim o razmerju delodajavcev in delojemavcev. Zdi se mi, da se nam to razmerje najbolj razjasni, ako se ozremo nazaj v čas, ko še ni bilo delavcev v današnjem pomenu besede, industrijskih delavcev, ampak so delali v obrti mojstri, pomočniki in vajenci. Kaj je bilo značilno za tedanje razmere? Dvoje: skupnost in krščanski značaj.

Skupnost je bila življenska, socialna in gospodarska. Življenska skupnost: Mojster, pomočniki in vajenci so bili ena družina; skupaj so delali, skupaj sedeli k mizi, skupaj stanovali. Mojster je moral skrbeti za vzgojo in izobrazbo otrok. Kar je bil mojster, to je postal čez kaj časa pomočnik, to zopet čez kaj časa vajenec.

Stanovska čast je bila zadeva vseh. Gospodarska skupnost: Če je obrt prosperovala, je bilo dobro za vse. Tedaj gospodarstvo še ni bilo naravnano na dobiček, ampak le na pošten zaslužek in pošteno, seveda kolikor mogoče udobno življenje. Višja gospodarska skupnost se je izražala v cehih, ki so družili vse obrtnike iste stroke, izravnavali nasprotja med njimi in naravnavali vse obrtovanje na skupno blaginjo. Krščanski značaj: Vsem gospodarstvu in v vseh odnosih so se uveljavljala krščanska moralna načela. Čehi so bili navadno obenem bratovščine, ki so imele svojo kapelico ali svoj oltar, svoje bandero, svoje cerkvene shode, maše itd.

Seveda ne smemo misliti, da je bilo v dejanskem življenju vedno vse vzorno. Ljudje so ljudje, ki jim napravlja Adamov greh vedno dosti zbriga in težav. Tako čujemo že tedaj o štrajkih pomočnikov, ki jih je povzročila nezadovoljnost s hrano in plačo. Vendar so bile razmere načelno in na splošno tudi dejansko dobre in prave.

Takoj pa moramo dodati, da razmere prav takšne niso mogle ostati in sicer zlasti iz dveh vzrokov ne. Prvi vzrok je bil ta, da se je z iznajdbo strojev obrt razširila v industrijo s tovarniškim obratom. Če je pa v eni tovarni zaposlenih 25, 50 ali še več delavcev, je jasno, da razmerje med delodajavcem in delavci ne more ohraniti družinskega značaja; ne morejo vsi sedeti z delodajavcem k eni skupni mizi, ne stanovali pod eno streho. Je pa še drugi vzrok. Z novim vekom se je tudi v dušah delavcev izvršil razvoj. Tudi delavec je prevzela upravičena želja po svobodi in samostojnosti. Delavci sami nočejo več takšne družinske skupnosti, da bi jim bil delodajavec gospodar kakor hlapcem ali deklam. Delavec hoče živeti s svojo družino svoje samostojno življenje. Zato je družinski značaj bolj in bolj ginil in je (razen malih

ostankov v mali obrti) počasi popolnoma izginil.

Toda nikakor ni bilo treba, da je izginila vsa skupnost, tudi socialna in gospodarska, ne, da so izginila iz gospodarstva krščanska načela. Živo krščanstvo bi bilo v novih razmerah oblikovalo tudi nove oblike, ki bi se v njih izrazila socialna in gospodarska skupnost. Da se to ni zgodilo, tega je kriv liberalizem, ki je zavladal tudi v gospodarstvu. Liberalizem je pod pretvezo svobode razbil vsu skupnost, tudi socialno in gospodarsko; na nje mesto je postavil laž svobodne delovne pogodbe. Obenem je liberalizem izločil iz gospodarskega življenja krščanska načela, češ da nima gospodarstvo z njimi nobenega opravka.

Tako je nastalo novodobno razmerje med delodajavci in delavci.

Ker po liberalizmu tudi delovna pogodba ni imela več npravnega značaja, ni bilo treba delodajavcu nič več gledati na to, da je delavec človek, ki ima človeške dolžnosti in pravice, ki ima tudi naravno pravico, ustanoviti svojo družino. Če pa ima to pravico, mora biti delo po naravnem pravu na splošno tako plačano, da more delavec z njim preživeti sebe in svojo družino. Liberalizmu ni bilo teh naravnih pravic nič mar. Delo je postalo blago, ki se kakor drugo blago na trgu plačuje po ponudbi in povpraševanju. Kaj mar delodajavcu, če delavca glad prisili, da sklene delovno pogodbo, ki mu ne daje niti najbolj potrebnega za življenje? Saj mu je bilo svobodno ne skleniti je, pravi ponaukih liberalizma delodajavcu.

Po naukih liberalizma je postal delavec orodje, stroj, ki ga delodajavec kar najbolj izrablja, torej tako, da mu bo ob čim najmanjših stroških čim največ pridelal. Saj je to po liberalizmu najvišji gospodarski princip! Zato čim nižje plače in čim daljši delovni čas in čim večja izraba delovnih sil! Zato so celo znanost upregli, naj premisli, kako je mogoče človeške sile kar najbolje porabiti in izrabiti (tako zvanj Taylorjev sistem).

Tako je nastal kapitalizem, kjer ni več namen proizvajanja dobrin za človeške potrebe, ampak samo dobiček, profit. Profit je vse: po profitu vse meri, njemu mora služiti vse. Delavci so le črepalke, pumpe za profit.

(Dalje prih.)

PIŠČETA na PRODAJ

"Barron" vrsta velike čistokrvne "White Leghorn" piščeta, \$10.50 za sto kom. Piščeta so močna in lažje prenašajo mraz nego toplota.
"Everlay" vrsta "Brown Leghorns," \$11.50 za sto kom.
"Sheppard" vrsta "Single Comb Anconas", \$14.00 za sto kom.
"Owens" in "Donaldson" vrsta "Rhode Island Reds", \$14.85 za 100 kom.
"Thompsons" vrsta "Barred Rocks", \$14.85 za sto kom.
"White Rocks", \$16.00 za sto kom.
Jamčimo, da so zdrave, močne in čistokrvne. Mi plačamo poštne stroške in jamčimo, da bodo prišle do vas žive.
Kokoši kakršnekoli zgoraj ohačene vrste po \$1.50.
Precej veliki petelini po \$3.00.
Knjiga poučna o kokošjereji velja s poštnino \$3.00.
THE FULGHUM HATCHERY,
Freeburg, Ill.

LASTUJE SVOJ DOM. Z

\$10.00 lahko začnete in dobite 40 akrov dobre zemlje: trg, šole, jezera, fino mekarstvo. W. 114 Baker St., Croix Falls, Wis.

Največja slovaška banka v Ameriki.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Avenue

Chicago, Ill.

SIGURNA BANKA ZA VLAGANJE VAŠIH PRIHRANKOV.